

MỘT SỐ GIẢI PHÁP BẢO ĐẢM THỰC HIỆN LUẬT THỰC HIỆN DÂN CHỦ Ở CƠ SỞ NĂM 2022

NGUYỄN ĐÌNH PHÚC^(*)

Ngày nhận bài: 10/6/2024

Ngày thẩm định: 15/6/2024

Ngày duyệt đăng: 20/6/2024

Tóm tắt: Phát huy và mở rộng dân chủ là mục tiêu của Đảng và Nhà nước Việt Nam. Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở năm 2022 ra đời để đáp ứng mục tiêu đó. Việc xây dựng, ban hành và bảo đảm thực hiện Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở năm 2022 có ý nghĩa quan trọng nhằm phát huy và mở rộng dân chủ xã hội chủ nghĩa, hiện thực hóa quyền làm chủ của nhân dân ở cơ sở, góp phần ổn định và phát triển đất nước. Tuy nhiên, thực tiễn thực hiện Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở năm 2022 đã đặt ra những khó khăn, vướng mắc cần khắc phục, giải quyết để phát huy giá trị và hiệu lực của Luật. Chính vì vậy, cần thực hiện hệ thống giải pháp phù hợp và khả thi để bảo đảm thực hiện hiệu quả Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở năm 2022.

Từ khóa: dân chủ; dân chủ ở cơ sở; Luật Thực hiện dân chủ cơ sở năm 2022

1. Dẫn nhập

Dân chủ xã hội chủ nghĩa là bản chất của xã hội ta, là mục tiêu, động lực của sự phát triển bền vững đất nước. Thực hiện dân chủ nhân dân là nhiệm vụ cơ bản, yêu cầu nhất quán của Đảng Cộng sản Việt Nam từ khi thành lập đến nay. Văn kiện Đại hội lần thứ XIII của Đảng khẳng định: “Thực hành và phát huy rộng rãi dân chủ xã hội chủ nghĩa, quyền làm chủ và vai trò chủ thể của nhân dân”⁽¹⁾.

Dân chủ ở cơ sở là một biểu hiện cụ thể, là phương thức thực hành và phát huy dân chủ xã hội chủ nghĩa. Thực hiện dân chủ ở cơ sở là phương thức phát huy quyền làm chủ của nhân dân để nhân dân được thông tin, thể hiện ý chí, nguyện vọng, chính kiến thông qua việc thảo luận, tham gia ý kiến,

quyết định và kiểm tra, giám sát các vấn đề ở cơ sở theo quy định của Hiến pháp và pháp luật⁽²⁾. Thực hiện dân chủ cơ sở ở Việt Nam trong bối cảnh hiện nay được xem là bước tiến quan trọng trong phát huy, mở rộng, nâng cao chất lượng dân chủ trực tiếp, dân chủ đại diện. Đồng thời, là sự hiện thực hóa phương châm “dân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra, dân giám sát, dân thụ hưởng”⁽³⁾.

Trải qua quá trình xây dựng và thực hiện đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về dân chủ ở cơ sở, đặc biệt là Chỉ thị số 30-CT/TW ngày 18/02/1998 của Bộ Chính trị về xây dựng và thực hiện quy chế dân chủ ở cơ sở và Pháp lệnh số 34/2007/PL-UBTVQH11 ngày 20/4/2007 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội thực hiện dân chủ ở xã, phường, thị trấn, Nghị định số 04/2015/NĐ-CP ngày 09/01/2015 của Chính phủ về thực

^(*) TS, Học viện Chính trị khu vực II, Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh

hiện dân chủ trong hoạt động của cơ quan hành chính nhà nước và đơn vị sự nghiệp công lập và Nghị định số 145/2020/NĐ-CP ngày 14/12/2020 của Chính phủ quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều của Bộ luật Lao động về điều kiện lao động và quan hệ lao động đã góp phần hiện thực hóa quyền làm chủ của nhân dân, xây dựng nền chính trị dân chủ, ổn định, cởi mở, củng cố niềm tin của nhân dân vào Đảng, Nhà nước và chế độ xã hội chủ nghĩa, tạo động lực thúc đẩy sự phát triển đất nước.

Tuy nhiên, các cơ sở chính trị, pháp lý và thực tiễn thực hiện dân chủ ở cơ sở đã đặt ra những yêu cầu phải xây dựng và ban hành Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở: (1) Những vấn đề mới về phát huy, thực hành dân chủ từ quy định của Hiến pháp năm 2013, đường lối, chủ trương của Đảng, đặc biệt là Văn kiện Đại hội lần thứ XIII của Đảng; (2) Những hạn chế, bất cập từ quy định của pháp luật về thực hiện dân chủ ở cơ sở, như Pháp lệnh số 34/2007/PL-UBTVQH11, Nghị định số 04/2015/NĐ-CP và Nghị định số 145/2020/NĐ-CP, chưa đáp ứng yêu cầu về bảo đảm thực hiện các quyền dân chủ trực tiếp của nhân dân theo chủ trương của Đảng và quy định của Hiến pháp năm 2013 hay phạm vi điều chỉnh, đối tượng áp dụng thực hiện dân chủ ở cơ sở được quy định ở nhiều văn bản có giá trị pháp lý khác nhau nhưng chưa đồng bộ, chưa toàn diện gây khó khăn trong việc tổ chức thực hiện,...

Xuất phát từ những đòi hỏi khách quan đó, ngày 10/11/2022, Kỳ họp thứ 4 Quốc hội khóa XV đã thông qua Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở và có hiệu lực thi hành từ ngày 01/7/2023. Luật gồm 06 chương, 91 điều, quy định về nội dung, cách thức thực hiện dân chủ ở cơ sở; quyền và nghĩa vụ của công dân trong thực hiện dân chủ ở cơ sở; trách nhiệm của các tổ chức, cá nhân trong bảo đảm thực hiện dân chủ ở cơ sở. Do đó, để bảo đảm hiện thực hóa các quy định của Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở năm 2022

trong đời sống xã hội nhằm phát huy, mở rộng dân chủ của nhân dân ở cơ sở cần có hệ thống giải pháp phù hợp và khả thi.

2. Giá trị của việc xây dựng, ban hành, thực hiện Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở năm 2022 và những vấn đề đặt ra trong quá trình thực hiện Luật

- Giá trị của việc xây dựng, ban hành và thực hiện Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở

Việc xây dựng, ban hành và thực hiện Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở năm 2022 có giá trị và ý nghĩa rất lớn về lý luận lẫn thực tiễn, góp phần khẳng định bản chất dân chủ thật sự, rộng rãi của chế độ xã hội chủ nghĩa ở Việt Nam, tạo nền tảng và động lực để ổn định chính trị - xã hội, phát triển bền vững đất nước.

Thứ nhất, việc xây dựng, ban hành và thực hiện Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở năm 2022 góp phần hiện thực hóa chủ trương, đường lối của Đảng về thực hành và phát huy rộng rãi dân chủ xã hội chủ nghĩa, quyền làm chủ và vai trò tự quản của nhân dân, đặc biệt là phương châm “dân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra, dân giám sát, dân thụ hưởng”.

Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở năm 2022 là một trong những cơ sở chính trị, pháp lý quan trọng để tiếp tục hoàn thiện và hiện thực hóa chủ trương, đường lối, chính sách, pháp luật về dân chủ, góp phần xây dựng, hoàn thiện các thiết chế của nền dân chủ xã hội chủ nghĩa Việt Nam, làm cho bản chất tiến bộ của nền dân chủ xã hội chủ nghĩa và việc phát huy quyền làm chủ của nhân dân Việt Nam ngày càng sáng rõ, đi vào thực chất. Đồng thời, khẳng định vấn đề phát huy, mở rộng quyền làm chủ của nhân dân ở Việt Nam không mang tính hình thức. Bởi vì, nó không chỉ được quy định trong các văn kiện Đảng, các văn bản pháp luật, mà còn được hiện thực hóa trong thực tế cuộc sống bằng sự quyết tâm và nỗ lực rất lớn của cả hệ thống chính trị

và toàn dân. Thực tế, việc xây dựng, ban hành và tổ chức thực hiện Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở năm 2022 đã trở thành những hoạt động thường ngày của người dân để họ được biết, được bàn, được kiểm tra, giám sát, được thụ hưởng các thành quả do thực hành dân chủ mang lại.

Thứ hai, việc xây dựng, ban hành và thực hiện Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở năm 2022 góp phần xây dựng và hoàn thiện Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa của nhân dân, do nhân dân, vì nhân dân. Bản chất của Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam được khẳng định trong Hiến pháp năm 2013 là Nhà nước của Nhân dân, do Nhân dân, vì Nhân dân; do Nhân dân làm chủ, tất cả quyền lực nhà nước thuộc về Nhân dân⁽⁴⁾. Yêu cầu căn cốt trong xây dựng, hoàn thiện Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam là phải tuân thủ tính tối cao của Hiến pháp và pháp luật. Vì vậy, việc xây dựng, ban hành Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở năm 2022 góp phần quan trọng trong xây dựng hệ thống pháp luật hoàn thiện, dân chủ. Thực hiện pháp luật về dân chủ trên tất cả các lĩnh vực của đời sống xã hội ở cơ sở làm cho pháp luật về dân chủ nói chung, Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở năm 2022 nói riêng trở thành hiện thực. Từ đó, nhân dân mới thực sự phát huy quyền làm chủ, góp phần xây dựng và hoàn thiện Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam. Chính vì vậy, một trong những nhiệm vụ và giải pháp để xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam được nêu trong Nghị quyết số 27-NQ/TW ngày 09/11/2022 Hội nghị lần thứ sáu Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII về *tiếp tục xây dựng và hoàn thiện Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam trong giai đoạn mới* khẳng định: “Thể chế hóa đầy đủ và thực hiện đúng đắn, hiệu quả cơ chế Nhân dân thực hiện quyền lực nhà nước bằng dân chủ trực tiếp, dân chủ đại diện, nhất là dân chủ ở cơ sở”⁽⁵⁾.

Thứ ba, việc xây dựng, ban hành và thực hiện Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở năm 2022 góp phần hoàn thiện hệ thống chính trị cơ sở. Hệ thống chính trị ở cơ sở là nơi để nhân dân phát huy quyền làm chủ, là nền tảng để huy động mọi khả năng và nguồn lực phát triển đất nước. Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở năm 2022 quy định cụ thể quyền, nghĩa vụ của các tổ chức trong hệ thống chính trị nói chung, hệ thống chính trị ở cơ sở nói riêng đối với việc phát huy, mở rộng, thực hiện dân chủ ở cơ sở. Để thực hiện điều này, đòi hỏi hệ thống chính trị phải kiện toàn tổ chức, đổi mới và nâng cao chất lượng, hiệu lực, hiệu quả hoạt động nhằm thực hiện tốt các quy định của Luật.

Thứ tư, việc xây dựng, ban hành và thực hiện Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở năm 2022 góp phần khơi dậy tiềm năng, lợi thế, nội lực trong cộng đồng để nhân dân cùng tham gia vào sự phát triển kinh tế - xã hội, bảo đảm an ninh, quốc phòng; tham gia xây dựng Đảng; thực hiện tốt việc quản lý nhà nước, quản lý xã hội, đẩy mạnh sản xuất, nâng cao đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân; tạo sự đồng thuận trong thực hiện nhiệm vụ chính trị, củng cố lòng tin của nhân dân đối với cấp ủy, chính quyền địa phương và trên phạm vi cả nước.

Thứ năm, việc xây dựng, ban hành và thực hiện Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở năm 2022 góp phần bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, là minh chứng để phản bác những quan điểm xuyên tạc của các thế lực thù địch lợi dụng những “lỗ hổng” trong khuôn khổ pháp lý và thực tiễn liên quan đến vấn đề dân chủ, nhân quyền nhằm chống phá công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội của nhân dân ta.

- Một số vấn đề đặt ra trong thực hiện Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở năm 2022

Một là, nhận thức của một bộ phận cán bộ, công chức, viên chức và người dân về

dân chủ và thực hiện dân chủ ở cơ sở cũng như Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở năm 2022 chưa đầy đủ. Bên cạnh đó, vẫn còn tình trạng một số người dân chưa thật sự quan tâm tham gia hội họp, có ý kiến về những nội dung quy định nhân dân tham gia có ý kiến trước khi cơ quan có thẩm quyền quyết định; một bộ phận người dân còn ngại tham gia ý kiến tại cuộc họp, hội nghị. Do đó, việc nắm bắt tư tưởng gắn với rà soát, tổng hợp các nội dung nhân dân quan tâm ở một số nơi còn chưa kịp thời.

Hai là, việc xây dựng các văn bản lãnh đạo, chỉ đạo, thực hiện Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở năm 2022 ở một số địa phương chậm so với thời gian quy định, tính chủ động chưa cao. Một số cấp ủy, chính quyền ở cơ sở chưa thực sự chủ động, tập trung quan tâm, chỉ đạo, hướng dẫn các cơ quan, đơn vị cùng cấp xây dựng các văn bản tổ chức thực hiện dân chủ ở cơ sở tại đơn vị, địa phương. Một số tổ chức tự quản ở cộng đồng dân cư tại các địa phương chưa chủ động và còn chậm trong việc xây dựng quy ước, hương ước để phát huy vai trò tự quản của cộng đồng dân cư.

Ba là, năng lực hoạt động của lực lượng tự quản ở cộng đồng dân cư (thôn, làng, ấp, bản, buôn, bon, phum, sóc, tổ dân phố, khu phố, khối phố, khóm, tiểu khu) phần lớn chưa đáp ứng yêu cầu về trình độ pháp lý; kỹ năng hoạt động, điều hành; kỹ năng hòa giải; kỹ năng giao tiếp, ứng xử; khả năng về công nghệ thông tin,... Công tác đào tạo, bồi dưỡng cho bộ phận này chưa được quan tâm đúng mức, chưa mang tính chuyên nghiệp, thiếu bài bản và còn mang tính hình thức. Chế độ, chính sách hỗ trợ hoạt động cho lực lượng tự quản ở cộng đồng dân cư tại nhiều địa phương trên cả nước còn thấp, chưa đáp ứng nhu cầu thực tiễn, còn mang tính tượng trưng. Cơ sở vật chất, các trang thiết bị, phương tiện, công cụ phục vụ cho hoạt động của các tổ chức tự quản ở cộng đồng dân cư chưa được đầu

tư, trang bị thích đáng, chưa đáp ứng được yêu cầu từ thực tiễn thực hiện dân chủ ở cơ sở. Hoạt động thực hiện dân chủ ở cơ sở, đặc biệt là công tác tuyên truyền, họp dân, hoạt động của Ban Thanh tra nhân dân, Ban Giám sát đầu tư cộng đồng có nơi, có lúc còn mang tính hình thức,...

Bốn là, công tác kiểm tra, giám sát việc thực hiện Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở năm 2022 của một số cấp ủy đảng, chính quyền và Mặt trận Tổ quốc Việt Nam còn thiếu tính chủ động, đôi khi còn mang tính hình thức. Giám sát của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam ở cơ sở đối với hoạt động của các tổ chức tự quản trên địa bàn dân cư chưa thường xuyên và chặt chẽ.

Năm là, công tác truyền thông chính sách, phổ biến, giáo dục pháp luật nói chung, Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở năm 2022 nói riêng cho nhân dân chưa được đổi mới, đi vào chiều sâu. Hình thức, phương pháp tuyên truyền chưa phong phú, chưa thực sự phù hợp với từng đối tượng. Một số địa phương chưa làm tốt công tác phối hợp, vận động, tuyên truyền, đối thoại, hòa giải,... nên còn xảy ra tình trạng người dân bị lôi kéo, xúi giục tham gia khiếu kiện vượt cấp, khiếu kiện đông người. Việc tập trung, huy động người dân tham gia các buổi tuyên truyền, phổ biến Luật còn gặp nhiều khó khăn.

Hoạt động tuyên truyền, phổ biến, tập huấn Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở năm 2022 ở một số địa phương, một số thời điểm còn mang tính thời sự, nặng về phong trào; các hình thức tuyên truyền, phổ biến, tập huấn mang tính hiện đại chưa được sử dụng triệt để, đặc biệt là việc ứng dụng hiệu quả công nghệ thông tin.

Sáu là, việc tổ chức thực hiện Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở năm 2022 chịu sự tác động từ nhiều yếu tố, cả tích cực lẫn tiêu cực, như trình độ dân trí, ý thức pháp luật, tâm lý, phong tục, tập quán, điều kiện kinh tế, văn hóa, xã hội, hệ thống pháp

luật, bộ máy nhà nước, mặt trái của kinh tế thị trường, hội nhập quốc tế,... gây ra trở ngại không nhỏ trong việc tổ chức thực hiện Luật. Các thế lực thù địch lợi dụng vấn đề dân chủ, nhân quyền để xuyên tạc chống phá, chia rẽ khối đại đoàn kết toàn dân tộc, phá hoại công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa của nhân dân ta cũng là yếu tố cản trở việc tổ chức thực hiện Luật trong thực tiễn.

3. Giải pháp bảo đảm thực hiện Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở năm 2022

Thứ nhất, tiếp tục nâng cao nhận thức, trách nhiệm của các tổ chức trong hệ thống chính trị cơ sở và các tầng lớp nhân dân, nhất là người đứng đầu, cán bộ, đảng viên về dân chủ, thực hành dân chủ, thực hiện Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở năm 2022. Cần gắn việc thực hiện dân chủ ở cơ sở với nâng cao dân trí, nâng cao chất lượng, hiệu lực, hiệu quả hoạt động của hệ thống chính trị cơ sở; đồng thời gắn thực hiện dân chủ ở cơ sở với nâng cao chất lượng điều hành, quản trị và hành chính công của bộ máy chính quyền các cấp, xây dựng nền hành chính minh bạch, liêm chính, hiệu lực, hiệu quả, chuyên nghiệp, thống nhất, nâng cao chất lượng phục vụ và uy tín của chính quyền các cấp đối với nhân dân.

Tăng cường sự lãnh đạo, chỉ đạo của các cấp ủy đảng đối với việc tổ chức thực hiện dân chủ ở cơ sở, Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở năm 2022 cùng các văn bản hướng dẫn thi hành và Quyết định số 346/QĐ-TTg ngày 06/4/2023 của Thủ tướng Chính phủ *ban hành Kế hoạch triển khai thi hành Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở*, các quy định của pháp luật về dân chủ ở cơ sở.

Thứ hai, tăng cường năng lực hoạt động cho các tổ chức tự quản ở các địa bàn dân cư. Trong bối cảnh hiện nay, cần tập trung vào những vấn đề sau: (1) Tăng cường đầu tư cơ sở vật chất, trang thiết bị cần thiết, phù hợp cho các tổ chức tự quản ở các cộng đồng dân cư, đặc biệt trong điều

kiện chuyển đổi số; (2) Đào tạo, bồi dưỡng có trọng tâm, trọng điểm về kỹ năng, kiến thức pháp luật, kiến thức chuyên môn lực lượng tự quản ở cộng đồng dân cư,...; (3) Các cấp ủy đảng, chính quyền, đoàn thể cần tăng cường quan tâm, động viên khuyến khích, lãnh đạo, chỉ đạo kịp thời, phù hợp đối với lực lượng tự quản ở cộng đồng dân cư; (4) Bảo đảm kinh phí, chế độ, chính sách cho hoạt động của các tổ chức tự quản và đội ngũ làm công tác tự quản ở cộng đồng dân cư.

Thứ ba, tiếp tục đẩy mạnh tuyên truyền, phổ biến Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở năm 2022; Nghị định số 59/2023/NĐ-CP ngày 14/8/2023 của Chính phủ *quy định chi tiết một số điều của Luật Thực hiện dân chủ cơ sở*; Nghị định số 61/2023/NĐ-CP ngày 16/8/2023 của Chính phủ *về xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước của cộng đồng dân cư* gắn với việc thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW ngày 15/5/2016 của Bộ Chính trị *về học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh*.

Phát huy vai trò của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội các cấp trong tuyên truyền, vận động, giáo dục hội viên thực hiện dân chủ ở cơ sở, Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở năm 2022; chủ động, tích cực phối hợp giám sát, phản biện xã hội, phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, tham gia đóng góp ý kiến xây dựng Đảng, chính quyền theo Quyết định số 217-QĐ/TW ngày 12/12/2013 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng *về việc ban hành quy chế giám sát và phản biện của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các đoàn thể chính trị - xã hội* và Quyết định số 218-QĐ/TW ngày 12/12/2013 của Bộ Chính trị *ban hành quy định về việc Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các đoàn thể chính trị - xã hội và nhân dân tham gia góp ý xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền*. Trên cơ sở triển khai thực hiện Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở năm 2022 và các văn bản quy định

chi tiết, hướng dẫn thi hành, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp cần chú trọng tuyên truyền, hướng dẫn, củng cố, kiện toàn nhằm nâng cao hiệu lực, hiệu quả hoạt động của Ban Thanh tra nhân dân và Ban Giám sát đầu tư của cộng đồng ở địa phương.

Thứ tư, các địa phương cần khẩn trương rà soát những văn bản quy phạm pháp luật hiện hành của địa phương liên quan đến thực hiện dân chủ ở cơ sở, Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở năm 2022; từ đó, phát hiện những quy định không phù hợp hoặc hết hiệu lực thi hành, đề xuất sửa đổi, bổ sung, thay thế, bãi bỏ hoặc ban hành văn bản quy phạm pháp luật mới nhằm bảo đảm tính tương thích với Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở năm 2022. Các tổ chức trong hệ thống chính trị cơ sở cần tăng cường đôn đốc, hướng dẫn các tổ chức tự quản trong cộng đồng dân cư tích cực, chủ động, nhanh chóng ban hành quy ước, hương ước phù hợp với đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước để làm cơ sở cho hoạt động tự quản trong cộng đồng dân cư. Tiếp tục tổ chức tập huấn chuyên sâu về Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở năm 2022 và các văn bản quy định chi tiết, hướng dẫn thi hành cho cán bộ, công chức, viên chức từ Trung ương đến cơ sở.

Thứ năm, tăng cường công tác kiểm tra, giám sát việc thực hiện dân chủ ở cơ sở, việc triển khai, thực hiện Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở năm 2022 nhằm phát hiện kịp thời những khó khăn, vướng mắc trong quá trình thực hiện Luật, kiến nghị Trung ương và cấp có thẩm quyền đưa ra giải pháp phù hợp, khả thi để đưa Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở năm 2022 đi vào cuộc sống một cách hiệu quả, đáp ứng niềm tin và nhu cầu, lợi ích chính đáng, hợp pháp của nhân dân.

Công tác tổ chức thực hiện Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở năm 2022 phải gắn với bảo đảm trật tự, kỷ cương, phát hiện

kịp thời, xử lý nghiêm minh những hành vi lợi dụng dân chủ, vi phạm pháp luật, phá hoại khối đại đoàn kết toàn dân. Tăng cường đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch lợi dụng vấn đề dân chủ, nhân quyền để can thiệp vào công việc nội bộ, chống phá chế độ, chống phá công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc của nhân dân ta □

---

(1) và (3) Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, t. I, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2021, tr.118 và tr.173

(2) Khoản 2 Điều 2 Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở năm 2022

(4) Khoản 1 và 2 Điều 2 Hiến pháp năm 2013

(5) Nghị quyết số 27-NQ/TW ngày 09/11/2022 Hội nghị lần thứ sáu Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII về *tiếp tục xây dựng và hoàn thiện Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam trong giai đoạn mới*